

## Prēsēmēnēma...

Mon dabā 77 metā. Kartās tēik ēsēmēslējo aple tou prabiegusi laika, ka nebgalio nie bepavieritē, ka su monēm tēp bova. Vēsks atruoda tēp tuolēi, ē ruoduos če pat vēsks bova. Tik pasiotosē greitā prabiega.

Augau baisē neramēs čiesās. Da prēsēmēno kara pabonga. I mūsa kaima prēvažiava dēdlē daug rusu kareiviu. Mūsa truoba bova nemaža – dvijū galū, tad anēi tēn ē apsēgīvena, vo mumis ēšvarē pas susiedus Lapinskius. Bet ēlgā anēi tēn nebova, ēšsēkraustē kažkor kētor, ē mes grīžuom i sava truobā.

Vēina nakti, ka jau bovuom noejē goltē, prēžadēna baladuojēms i duris. Truobuo mitrē atsērada kelē ginkloutē vīrā ē prēsakē tievaliou greitā apsēdarītē, pasējimtē valgītē ē važioutē so anās. Tep ēr ēšsēvēžē, nežēnuom nieka: nie kas, nie kor, nie dēlkuo? Jug anēj rinka vēsus vīrus, neveiziedamē omžiaus.

Pu keliū dēinū gavuom žēnē, kad tievalī ē kētus vīrus ēšvēžē i Latvējēs mēškus, i užfrontē. Tēn anēms nedavē valgītē, ē daug vīrū mērē ēš bāda. Mama prēkepdava dounas, prēsēkraudava pēlna vežēma ē so arklio veždava i tus mēškus. Parvažiausi pasakuodava, ka tēn šimtā vīrū, ronkas ēštēisē prašīdava: „Mamalē, douk dounelēs nuors kousnielī”. Bet jug negali tēik novežtē, ka vēsēms ožtektom.

Ēš Latvējes pas mumis bova parbiegusi Piečiū šeimīna, bet neēlgā tegīvena mūsa truobuo. Tad palēka mama so dom mažās vakās. Vo jug reikiejē gīventē ē vēsus darbus nodērbtē.

Toriejuom tuoki pasiotosi arkli, kors mona babunelē bova nokondēs ausi. Bet aš anuo nebējuojau. Pri pat mēška bova pasietē kvēitē, mama so sosiedē anus vežē, vo aš so rīkstē bimbalus baidiau, ka arkliou nekoustrom. Arklīs monē notvierē ož plaukū ēr isvēidē i griuovi. Mama baisē ēšsēgonda, pradiejē ne sava balso klīktē, vo monēs nebmatē. Tam griuovie bova vondēns. Ka drabožē sošlapa, atsētuokiejau ēr ēšlēpau ēš tuo griuovē. Biški pakaušis bova krovēns, bet greitā ožgējē.

Po kēik laika gavuom žēnē, ka rek tievieli parsēvēžtē. Ons bova Daukšiūs pas tuoki Luoži. Tuo Luožē sūnos karto so mona tievelio tarnāva. Tas Luožīs dēdlē daug kartu diekavuojē mona tievelems, ka par anus palēka gīvs, nes gaudava tuos dounas, lašēniū, kor mama noveždava. Mama baisē laiminga pasēkinkē arkli ēr ēšvažiava tievelē parsēvēžtē. Vedo so bruolio ēš džiaugsma šuokiniejuom, ka parvažious tievielis. Vo ka parvažiava, ka pamatiev – ēšsēgonduoov ē palinduoov pu luova. Bova tēik sodžiūvēs, ēšsekēs, barzdo apžielēs ē besvierē 40 kēluogramu. Ta ē nepažēnuov.

Gīvenuom pri pat mēška, o aplinkou tū mēškū daug, lig pat Lediū, o tūs mēškūs bova daug gīventuoju ēr ēš vēinuos posēs, ēr ēš kētuoos – ē partizanū, ē strēbū. Ateit, būdava, ēš vakara

vėinė, pasāka ont rītuojaus atneštė i mēška valgītė tėik ė tėik žmuoniū. Prėkraudava mama i kriežī maista ė lėipdava monėj so bruolio neštė i mēška, atseit, vakā ėšeit i mēška grībautė, vo patīs jog negaliejė ontrėms ėšsėdoutė, korėj bi kuoki vākara galieje i truoba sovėrstė. Šėrdės pru kakla liekdava, kol mama vakū solaukdava pareinont.

Tonkė kėldava sosėšaudīmā, kolkas par stuoga liekdava. Ta sokėšdava mama vedo so bruolio i sklepa, kol sošėsausdīms bėngsės. Geresnius drabužius, patalīnė somesdavuom i griuovius, ka nesodegtom, je truoba nu kolkas ožsėdegtom. Ta tik bereikieje a vėinėms, a kėtėms so ratās prėvažioutė ė sosėkrautė. Miegėna mama vėinū ėšprašītė, ka nejimtom tuos patalīnės, ta tep gāva so šautovo par galva, ka noliekė i griuovi.

O ka anėi naktimis atvažioudava i kėima, reikalaudamė maistā a kuokiū rakondu, vuos anėms ėšvažiavos perspiedavuom kaimīnus – daužīdavuom metalinius daiktus, o jau tou sėgnala vėsė žėnuojė, ė pasėruošdava nelauktus svetius priijimtė.